

Skee L1968:4251, Strömstads kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk förundersökning inom del av Ånnerödsboplatsen, ett boplatssområde från mellanneolitikum med lämningar från metalltid

Annika Östlund

Kulturlandskapet rapporter 2023:2

**Skee L1968:4251, Strömstads kommun,
Västra Götalands län**

Arkeologisk förundersökning inom del av Ånneröds-
boplatsen, ett boplatssområde från mellanneolitikum
med lämningar från metalltid

Annika Östlund

Administrativa uppgifter

Fastighet: Ånneröd 1:14, Skee socken, Strömstads kommun, Västra Götalands län

Länsstyrelsebeslut datum / dnr: 2022-07-06 / 431-18258-2022

Uppdragsnummer (Fornsök): 202200884

Uppdragsgivare: Privatperson

Fältarbetsperiod: 2022-09-08 - 2022-09-09

Projektnummer: 22121

Projektansvarig: Stig Swedberg

Fältansvarig: Annika Östlund

Övrig fältpersonal: Erik Vajking, Stig Swedberg

För personalens meriter hänvisas till Kulturlandskapets hemsida.

Underkonsulter: Tanums Maskinstation

Undersökningsområdets storlek: Cirka 1250 m²

Belägenhet i SWEREF 99 TM: Norr 6542470 m, Öst 280280 m

Höjd över havet: 19-22 meter

Digitalt dokumentationsmaterial: Mätfiler (ssf), fotografier (jpg), samt beskrivningar och fotolista (odt och ods).

Digitalt dokumentationsmaterial förvaltas av Kulturlandskapet.

Fynd: Har omhändertagits. Antal fyndposter: 23. Fynd förvaras hos Kulturlandskapet fram till fyndfördelning.

Tidigare fynd från samma fornlämning förvaras på Statens historiska museum och Bohusläns museum.

Provmaterial: ¹⁴C-prover, markkemiprover förvaras hos Kulturlandskapet.

Skee L1968:4251, Strömstads kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk förundersökning inom del av Ånnerödsboplatsen, ett boplatssområde från mellanneolitikum med lämningar från metaltid

Kulturlandskapet rapporter 2023:2

© Kulturlandskapet 2023

Författare: Annika Östlund

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen.

Omslagsbild framsida: Översikt över anläggning 2 i schakt 8. Foto mot sydost.

Bild baksida: Anläggning 1 som den framträdde i profilen i schakt 3. Foto mot sydost.

Orienteringskarta: Framställd av Kulturlandskapet med data från Map Maker samt Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Topografisk grundkarta samt plankarta: Tillhandahållen av uppdragsgivaren.

Övriga kartor och situationsplaner: Framställda av Kulturlandskapet med data från Lantmäteriet.

Upphovsrätt: Om inget annat anges enligt Creative Commons licens CC BY.

Redigering och layout: Andreas Hansen, Omland Form och Fotografi

Sökord: Bohuslän, skifferspets.

Kulturlandskapet

Ekelidsvägen 5

457 40 FJÄLLBACKA

www.kulturland.se

kontakt@kulturland.se

Innehåll

Sammanfattning	5
-----------------------	---

Inledning

Syfte	7
Undersökningsområdet	7
Tidigare undersökningar	7
Frågeställningar	8
Metod	8
Förmedling	9

Undersökningsresultat

Schakt	11
Anläggningar	11
Fynd	13
Analysresultat	15

Tolkning och vidare åtgärder

Tolkning	19
Kunskapspotential	21
Pedagogisk potential	21
Värdering av måluppfyllelsen	21
Förslag på vidare åtgärder	21
Lagstiftning	22

Källor	23
---------------	----

Bilagor

Bilaga 1 – Schakt	26
Bilaga 2 – Anläggningar	31
Bilaga 3 – Fynd	32
Bilaga 4 – Äldre kartor	34

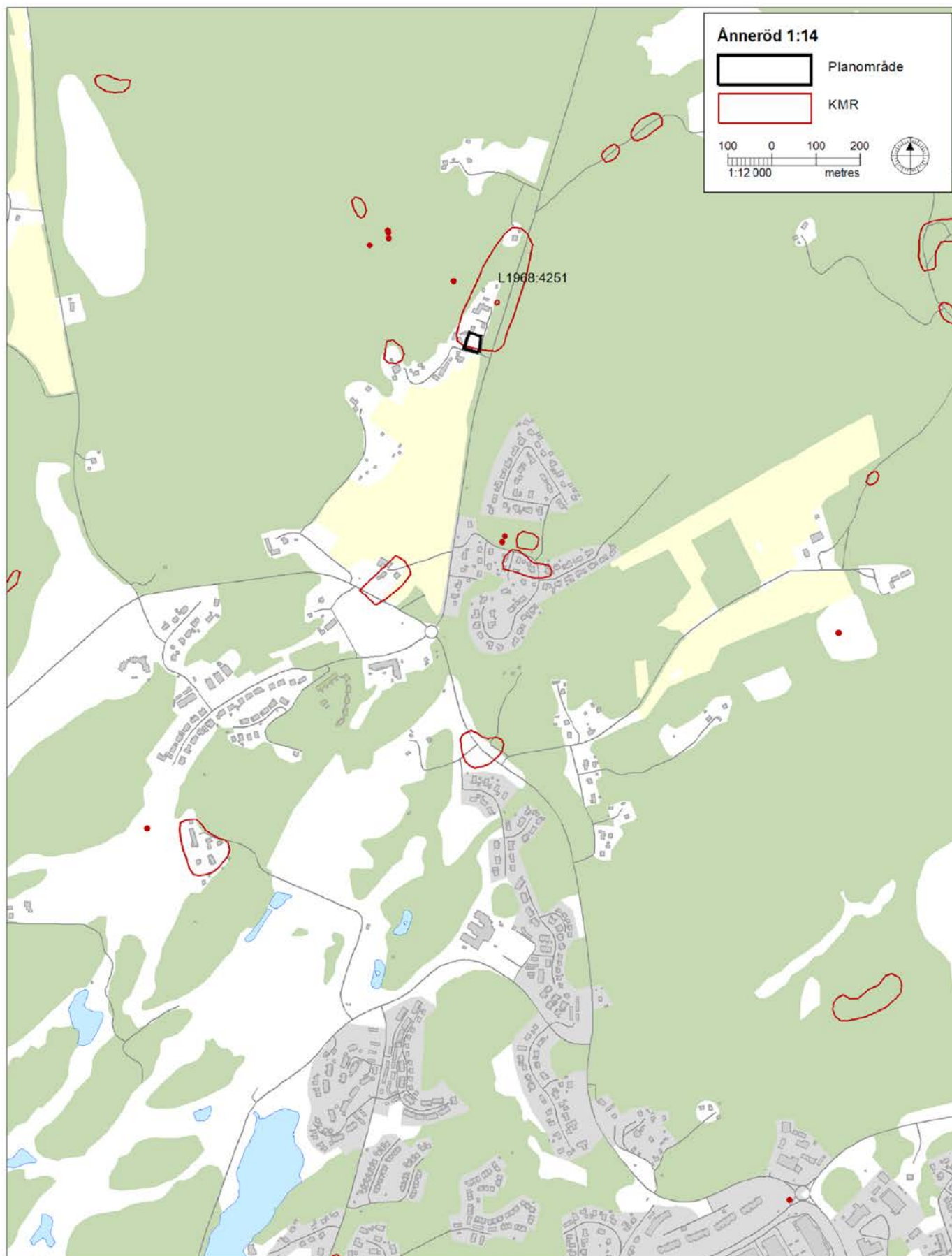

Illustration 1. Kartan visar förundersökningsområdet inom Ännerödsboplatsen, norr om Strömstad. © Lantmäteriet.

Skee L1968:4251, Strömstads kommun, Västra Götalands län

Arkeologisk förundersökning inom del av Ånnerödsboplatsen, ett boplatssområde från mellanneolitikum med lämningar från metalltid

Sammanfattning

En privatperson planerar byggnation inom fastigheten Ånneröd 1:14, Strömstads kommun. Tomten är belägen på en del av fornlämningen L1968:4251. Länsstyrelsen har därför givit Kulturlandskapet i uppdrag att utföra en arkeologisk förundersökning inom det aktuella området.

Ånnerödsboplatsen är en välkänd boplatss från mellanneolitikum. Delar av boplatsen är tidigare undersökta, varför kunskapen om den är förhållandevis god.

Vid förundersökningen togs schakt upp. Tre anläggningar påträffades. Sammanlagt påträffades 78 fynd, 77 av flinta samt mittpartiet av en skifferspets. Samtliga schakt utom schakt 4, 5 och 6 innehöll svallad flinta, de flesta var lätt svallade.

Kol från alla tre anläggningar har daterats. Anläggning 1 och 2 har daterats till äldre bronsålder, och anläggning 3 till järnålder, till tiden kring vår tideräknings början.

Prover för markkemianalys togs ur samtliga schakt och anläggningar. Analysen antyder att mycket boplatssmaterial spridits över ytan innan den påverkats av senare tids plöjning. Spridningen i MS visar de högsta värdena i ytans norra del. Utifrån observationerna vid förundersökningen och lokal topografi är detta troligen en effekt av våtmarkspåverkan, där den norra delen representerar en svallzon/strandlinje och de lägre värdena i den södra delen kan vara resultatet av en senare våtmarksfas.

I anläggningarna ligger MS kring medianvärdet. Även fosfathalterna är relativt låga, där endast ett av provena från anläggning 1 utmär-

ker sig genom att vara det högst uppmätta inom ytan. Detta innebär att anläggningarna 2 och 3 inte är primära eldanläggningar, alternativt att de är återfyllda med ej eldpåverkat material. De är heller inte relaterade till mataktivitet. Däremot pekar analysen på att användningen av anläggning 1 är fosfatrelaterad; det kan ha rört sig om matlagning, sädberedning, trankokning etc.

Skifferspetsen är det enda resultatet från förundersökningen som säkert kan dateras till mellanneolitikum. ¹⁴C-dateringarna visar istället på aktiviteter under äldre bronsålder samt under övergång förromersk-romersk järnålder. I det perspektivet framstår resultaten från Bohusläns museums förundersökning 1998 som intressanta. Det är fullt tänkbart att de anläggningar och kulturlager som framkom då även de är från metalltid. Denna möjlighet bör beaktas vid eventuella framtida exploateringar i detta område.

Fornlämningen bedöms som undersökt och borttagen inom fastigheten Ånneröd 1:14. Inom resterande ytor kvarligger fornlämningen och har lagskydd.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i Kulturmiljölagen (KML) och genom miljöbalkens (MB) generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till länsstyrelsen.

För fornlämningar gäller att de förutom själva lämningen även omges av ett så kallat fornlämningsområde. Fornlämningsområdet utgörs av ett så stort område på marken (eller sjöbotten) som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Fornlämningsområdets storlek avgörs av länsstyrelsen från fall till fall.

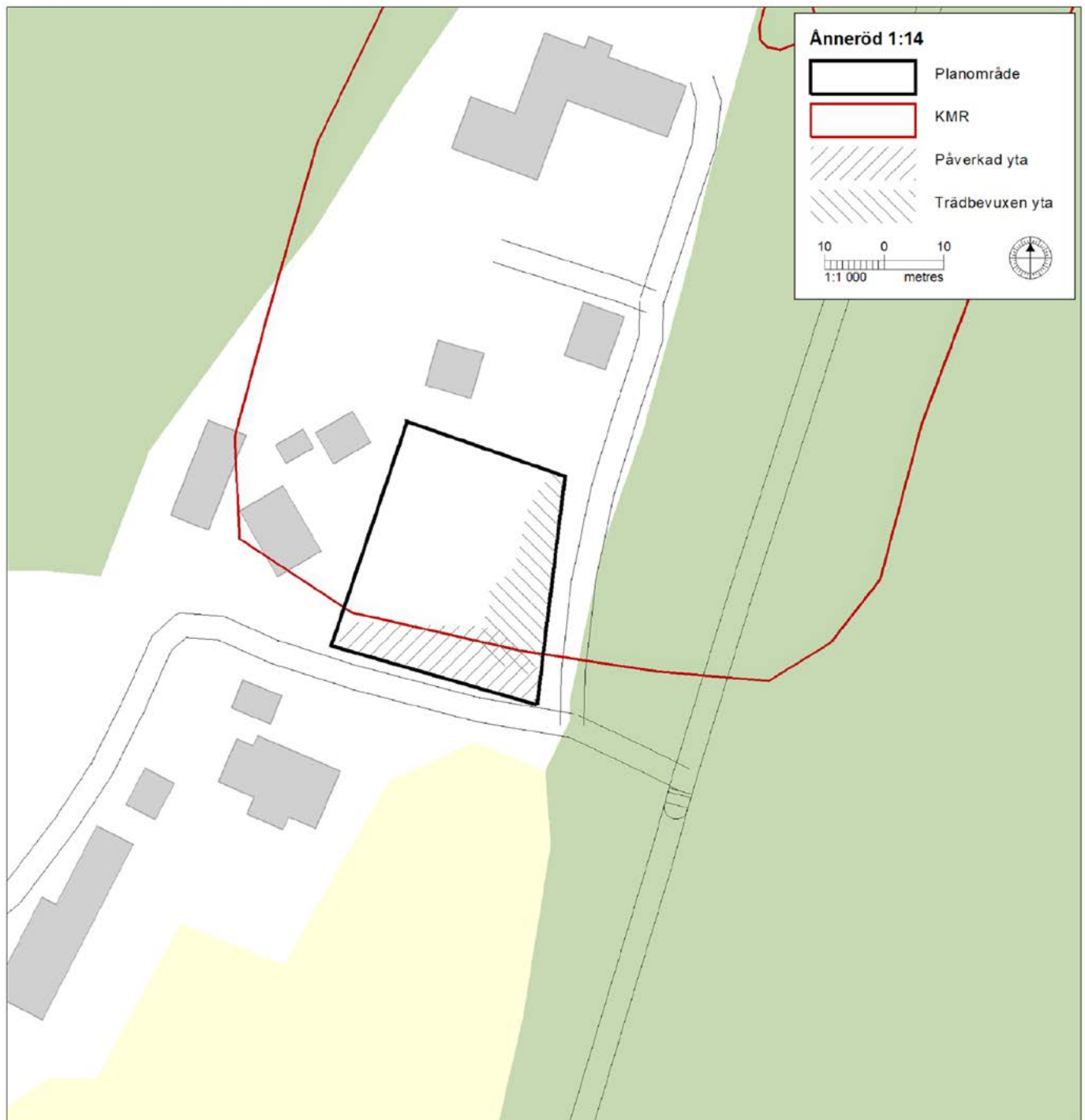

Illustration 2. Kartan visar förundersökningsområdet. De skrafferade ytorna i öster och söder anger de ytor som inte schaktades.
© Lantmäteriet.

Inledning

Syfte

En privatperson planerar att bygga ett bostadshus inom fastigheten Ånneröd 1:14, Strömstads kommun. Tomten är belägen på en del av fornlämningen L1968:4251 (Skee 42:1), även känd som Ånnerödsboplatsen, *illustration 1*. Länsstyrelsen har därför givit Kulturlandskapet i uppdrag att utföra en arkeologisk förundersökning inom det aktuella området. Beslut om arkeologisk förundersökning fattades enligt 2 kap. Kulturmiljölagen.

Förundersökningens syfte är att ge länsstyrelsen ett beslutsunderlag inför prövning om tillstånd till ingrepp i fornlämning. Förundersökningen ska fastställa och dokumentera fornlämningens karaktär, datering, utbredning och komplexitet inom förundersökningsområdet, samt ta tillvara fornfynd. Resultaten ska kunna användas av undersökare för att bedöma och beräkna omfattningen av en eventuell arkeologisk undersökning. Resultaten ska också kunna användas i uppdragsgivarens planering.

Undersökningsområdet

Ånnerödsboplatsen är en välkänd boplatz från mellaneneolitikum. Delar av boplatsen är tidigare undersökta, varför kunskapen om den är förhållandevis god. Att den blivit så känd beror främst på dess kökkenmödding, en cirka 8x6 meter stor hög med avfall av framförallt organiskt material. Tack vare kökkenmöddingens innehåll av snäckskal har stora mängder obränt benmaterial kunnat bevaras, vilket ger arkeologisk forskning tillgång till ett material som annars aldrig brukar bevaras på boplatser.

Förundersökningsområdet är beläget inom den södra delen av fornlämningens preliminära utbredning, *illustration 2*. Fastigheten Ånneröd 1:14 har inte varit bebyggd under modern tid, utan anges som i huvudsak jordbruksmark på ekonomiska kartan från 1930-talet.¹ Fastighetens höjd över havet är cirka 19-22 meter.

Den berörda ytan var vid undersökningstillfället beväxt med högt gräs och örter. I områdets östra del fanns ett mindre trädbevuxet parti, *illustration 3 och 4*.

Tidigare undersökningar

Inga arkeologiska undersökningar har tidigare berört förundersökningsområdet. Ett flertal delundersökningar har däremot berört boplatsen. I rapporten från den senaste, en schaktningsövervakning utförd av Kulturlandskapet 2021, finns en genomgång av samtliga.²

1998 genomförde Bohusläns museum en förundersökning strax söder om fornlämningen³, vilken har betydelse för den nu utförda förundersökningen, se *illustration 16*. Vid undersökningen 1998 togs fyra schakt upp. Schakt 1 och 4 var båda 4 meter långa och togs upp i den norra delen av ytan, strax söder om vägen och närmast det nu aktuella förundersökningsområdet. Schakt 2 och 3 var 23 respektive 15 meter långa och togs upp i den södra delen av ytan. I schakt 1 framkom fynd endast i matjorden, totalt 10 fynd. I schakt 2 framkom totalt 12 fynd, alla utom ett i matjorden eller ytligt i det underliggande sandlagret. I schakt 3 framkom inga fynd. I schakt 4 framkom 17 fynd, endast under matjorden, i ett sandlager och ett gruslager. Fynden från förundersökningen utgjordes av flinta, kvarts, kvartsit, skiffer och basalt, bland annat: en rund spånskrapa, en del av kärna, ett eventuellt slipat avslag, ett bipolärt avslag, samt en eventuell del av spånkärna av flinta; ett skifferbryne och ett avslag av skiffer; en skrapa och en del av en kärna av kvarts; ett avslag av kvartsit samt två avslag av basalt. Fyra av fynden var brända och åtta svallade. I schakt 2 framkom anläggningar i form av ett kulturlager och en grop. Kulturlagret täckte en 3x1,8 meter stor yta och bestod av ett något humöst, sotigt sandlager. Ytligt i detta fanns flinta. Gropen innehöll brungrå sand med sotiga strimor, och framkom under en sot- och kolkoncentration. I anslutning till anläggningen framkom en sla-

² Wigert m fl 2022, samt däri anförd litteratur

³ Algotsson 1998

¹ Länsstyrelsens informationskarta

Illustration 3. Den västra delen av förundersökningsområdet, före undersökningens början. Det trädbevuxna partiet syns till höger i bild. Foto mot norr. Illustration 3 och 4 är tagna från samma punkt.

gen svallad flinta, ett kvartsavslag, en bit bränd skiffer samt bränd lera. I schakt 4 finns troligen rester efter en strandzon i form av en gruslins med svallad flinta. I delar av schakt 2 fanns sentida störningar i form av plogfårar och ett dräneringsdike, samt tegel, slagg och kol. Även i schakt 4 fanns en sentida dränering.

Denna del av Ånnerödsboplatsen bedömdes vara belägen i en strandzon. Då anläggningarna inte daterades är det svårt att uttala sig om de hör samman med fynden eller boplatsen. Författaren gör bedömningen att gropen kan vara förhistorisk, och att den eventuellt kan ha legat vid den forntida stranden, men att den också kan vara sentida.⁴ Vad avser fynden tyder det mesta på neolitisk tid.⁵

Frågeställningar

Utifrån resultaten från Bohusläns museums undersökning 1998 bedömdes det finnas två möj-

ligheter: Att det inom nu aktuellt förundersökningsområde eventuellt kunde finnas möjlighet att hitta fynd och anläggningar som är primärt deponerade och möjliga att beforska. Alternativt att även detta område ingår i en ganska omfattande strandzon; förundersökningen skulle i ett sådant perspektiv möjligen kunna förtydliga detta skeende, och i bästa fall datera det.

Metod

Inom ytan togs schakt upp med en mindre grävmaskin. Schakten togs upp med dubbel skopbredd. Schakten genomsöktes för hand med gotlandshacka. Fynd separerades utifrån iakttagen kontext. Framkomna anläggningar registrerades i plan, och ett urval av dessa undersöktes delvis. Samtliga framkomna fynd samlades in för vidare bedömning. Schakt, anläggningar och profiler fotograferades, beskrevs och mättes in med RTK-GPS. Fältarbetet dokumenterades löpande med foto.

Fältarbetet utfördes av Annika Östlund, Erik Vajking och Stig Swedberg. Fyndsortering och

⁴ Algotsson 1998 s. 10 och 14

⁵ Swedberg muntligen

Illustration 4. Den sydöstra delen av förundersökningsområdet. Det trädbevuxna partiet syns centralt i bild. Väg 1034 anas längst bort till höger, och strax bakom bilen går vägen upp till gamla skolan. Foto mot nordost.

-bedömning har utförts av Stig Swedberg och Andreas Toreld. Fynd av flinta har sorterats med stöd av Sorteringsschema för flinta.⁶

⁶ Andersson m fl 1978

Förmedling

Inga publika aktiviteter genomfördes i samband med fältarbetet. Rapporten finns tillgänglig på Fornsök samt på Kulturlandskapets hemsida.

Illustration 5. Upptagna schakt, samt framkomna anläggningar. © Lantmäteriet.

Undersökningsresultat

Fältarbetet utfördes under två dagar i september, efter en längre torr period. Vädret var torrt och soligt.

I förundersökningsområdets södra del var marken påverkad, och föreföll urschaktad. I det sydvästra hörnet fanns också en trekammarbrunn. I områdets östra del växte en del träd som fastighetsägaren inte ville avverka. Båda dessa förhållanden påverkade var det var lämpligt att schakta. Av undersökningsområdets ursprungliga cirka 1250 m² återstod då cirka 750 m².

Schakt

Vid förundersökningen togs tio schakt upp, *illustration 5*, vilket motsvarar 87,5 m² eller 12% av den tillgängliga ytan. Schaktens djup varierade mellan 0,25 och 0,75 meter. Lagerföljden utgjordes i allmänhet av sandig matjord, följt av brun grusig sand och ljusbrun sand, *illustration 6*. Matjordslagret innehöll en del recent material, detta avtog mot underliggande lager. Schakt 1, 7, 8 och 10

togs upp inom fastighetens nordligaste del på en svag platå, *illustration 7*. Nedanför platån sluttar marken svagt i sydlig riktning.

Under ploglager och hela vägen ner mot botten i schakt 7 fanns många små partier med sorterat material, det vill säga att ytan sannolikt har påverkats av svallande vatten; samma iakttagelse kunde inte göras i något av de andra schakten.

Samtliga schakt redovisas i *Bilaga 1*.

Anläggningar

Tre anläggningar påträffades, *illustration 5*. Anläggningarna redovisas i *Bilaga 2*.

Anläggning 1 (schakt 3) utgjordes av en oregelbunden mörkfärgning med kol, som upptog drygt halva schaktet och sträckte sig utanför schaktet i öster, väster och söder, *illustration 8*. Lagret var intill 0,25 meter djupt, *illustration 9*. I anläggningen påträffades sex avslag av flinta men inga recenta fynd.

Anläggning 2 (schakt 8) var oregelbundet formad och utgjordes av två rundade former 0,15-0,2 meter djupa med rundade bottenar som satt

Illustration 6. Profilen i schakt 8 får representera lagerföljden inom den övre, norra delen av ytan, bestående av 25 cm matjord ovan grusig sand. Foto mot väster.

Illustration 7. I förgrunden schakt 7. Därbakom har Erik och grävmaskinist Jocke påbörjat schakt 8. Bortom schakt 8 finns schakt 1. Foto mot väster.

Illustration 8. Anläggning 1 i schakt 3 hade karaktären av ett lager, och tog upp mer än halva schaktytan. Anläggningen framkom omedelbart under ploglager. Foto mot sydväst.

Illustration 9. Anläggning 1 som den såg ut i schaktprofilen. Anläggningens botten var ojämn, troligen på grund av bioturbation. Foto mot öster.

Illustration 10. Anläggning 2 i schakt 8 bestod av två sammanhängande delar. Foto mot nordost.

ihop med en 0,05 meter djup del, *illustration 10*. Fyllningen utgjordes av mörkbrun sand med enstaka kolbitar, *illustration 11*.

Anläggning 3 (schakt 10) utgjordes av en mycket liten sot- och kolkoncentration, cirka 0,15 meter djup, omgiven av sotig sand, *illustration 12 och 13*.

Anläggning 2 och 3 uppträdde på ett större djup under ploglagret än anläggning 1, och bör inte vara påverkade av jordbruksaktiviteter. Samtliga anläggningar provtogs för vedartsanalys/¹⁴C-datering samt markkeminanalys.

Fynd

Sammanlagt påträffades 78 fynd, 77 av flinta och ett av skiffer. Fynden redovisas i *Tabell 1* samt i *Bilaga 3*.

I schakt 7 som var fyndrikast påträffades bland annat ett fragment av en borrarpspets, en plattformskärna och ett mikropsån. I schakt 10 påträffades bland annat mittpartiet av en skifferspets, *illustration 14a och b*. I schakt 5 påträffades ett avslag med retusch i matjordslagret.

Illustration 11. Anläggning 2 efter delundersökning. Den mindre delen i sydväst var djupare än den större delen i nordost. Foto mot sydost.

Illustration 12. Anläggning 3 i schakt 10 utgjordes av en liten kol-koncentration omgiven av sotig sand. Foto mot öster.

Illustration 13. Anläggning 3 efter delundersökning. Foto mot öster.

Tabell 1. Fynd

Schakt	Lager	Borrspets	Spets, skiffer	Avslag m retusch	Plattforms kärna C	Mikrospån	Avslag	Splitter	Övrigt slagen	TOTALT
S1	MJ						5			5
S1	S						3			3
S1	GS									0
S2	MJ						2			2
S2	GS						2			2
S3	MJ						2		1	3
S3	Anl 1						5			5
S3	GS						1			1
S3	S						1			1
S4	MJ									0
S4	HGS									0
S4	GS						1			1
S5	MJ			1			1			2
S5	GS									0
S6	MJ									0
S6	GS									0
S7	MJ						5			5
S7	GS	1			1	1	7		3	13
S7	S						1		1	2
S8	MJ						6		1	7
S8	GS						5		2	7
S9	MJ								1	1
S9	SMJ									0
S9	S						1			1
S10	MJ						3	1	1	5
S10	GS		1				9		2	12
TOT.		1	1	1	1	1	60	1	12	78

Dessutom framkom totalt 60 avslag av vilka 36 framkom under matjordslager, i sand eller grusig sand. Fynd framkom i alla schakt utom i schakt 6 vilket var fyndtomt. I schakt 5 framkom fynd endast i matjordslager.

Samtliga schakt utom schakt 4, 5 och 6 innehöll svallad flinta, de flesta var lätt svallade.

Analysresultat

Analysrapporterna finns att ladda ner på Fornsök, samt på Kulturlandskapets hemsida.

Illustration 14a och b. En avbruten och lätt svallad spets av skiffer, fyndnummer 31. Den framkom i schakt 10. Foto av Paula Molander.

Vedartsanalys

Vedartsanalysen syftar dels till att säkerställa låg egenålder på daterat material, men kan också ge en indikation på vegetationen i det närliggande landskapet.

Kolprover insamlades från de tre framkomna anläggningarna; från anläggning 2 togs två kolprover, då anläggningen bestod av två delar. Samtliga fyra prover har analyserats av Vedlab, Falun.

I anläggning 1 fanns kol från al, i anläggning 2 fanns kol från al och ek, respektive al, ek och tall. I anläggning 3 fanns kol från ek.⁷ Resultaten redovisas i *Tabell 2*.

⁷Danielsson 2022

Alen växer huvudsakligen på fuktig mark, som kärr, kring myrar och vid stränder. Alar tål att växa i vatten, men klarar också periodvis torra. Eken växer bäst på lerhaltiga mulljordar men klarar också mager och stenig mark. Tallen trivs bäst i torr och mager jordmån som morän, men växer även på myrar och i skärgårdsmiljö. Såväl ek som tall är ljuskrävande. Eken har det bästa energiinnehållet av de analyserade träslagen. Ek och al ger mycket glöd.

¹⁴C-analys

Såväl ek som tall är långlivade träd, och lämpar sig därför bättre för ¹⁴C-datering. Alen blir sällan mer än drygt 100 år.

Tabell 2. Vedartsanalys och ¹⁴C-analys L1968:4251

Prov nr	Anl nr	Vedart *)	Cedad nr	BP-år	Δ13C (‰)	Datering 68,2%	Datering 95,4%	M ö h
7	1	<u>Al</u>	LTL 22943	3157 ± 45	-24.7 ± 0.2	1497 – 1398 BC	1510 – 1369 BC (81,1%) 1355 – 1296 BC (14,3%)	20
24	2	Al, ek	-	-	-	-	-	21
25	2	<u>Al</u> , ek, tall	LTL 22944	3042 ± 45	-22.8 ± 0.1	1387 – 1337 BC (25,6%) 1319 – 1255 BC (33,3%) 1247 – 1226 BC (9,3%)	1417–1194 BC (92,2%) 1174 – 1161 BC (1,5%) 1143 – 1129 BC (1,7%)	21
30	3	<u>Ek</u>	LTL 22945	1987 ± 40	-27.8 ± 0.5	38 – 11 BC (17,2%) 2 – 77 AD (51,1%)	92 – 76 BC (1,3%) 54 BC – 128 AD (94,1%)	21

*) Understruket = daterat material.

OxCal Ver. 3.5 based on Reimer PJ, et al. 2013 Radiocarbon 55 No. 4-1869-1887

Kol från alla tre anläggningar har daterats, från anläggning 2 valdes al från prov 25. Resultaten visar att ingen av anläggningarna är från mellaneneolitikum. Istället har anläggning 1 (lagret i schakt 3) och anläggning 2 daterats till äldre bronsålder, och anläggning 3 till järnålder, till tiden kring vår tideräknings början.⁸ Resultaten redovisas i Tabell 2.

Markkemisk analys

Prover för markkemianalys togs ur samtliga schakt och samtliga anläggningar. I alla schakt är prov tagna i schaktbotten, i sand eller grusig sand på ett djup om cirka 0,4 meter. Stratigrafi-er med prover från den ovanliggande matjorden samlades också in på fyra provpunkter, i schakt 1, 3, 5 och 7.

Frågeställningarna berör främst anläggningarnas funktion och indikationer på ytterligare aktiviteter och anläggningar. Utifrån antagandet att denna del av boplatsen har varit strandnära, var det också av intresse att se om analyserna kan ge ytterligare information om läget i förhållande till stranden och skillnader inom ytan med avseende på detta. Markkemiproverna har analyserats av MAL, Umeå. Två parametrar har analyserats, CitP och MS.

Halterna CitP är relativt jämnt fördelade i spannet 110–730 ppm med flest värden i spannet 400–500 ppm. Spridningen i MS är 2–35 med medianvärde på 6. Analysen av de prover som insamlats ur schaktbottnar och botten av stratigrafierna visar tydlig kulturpåverkan i form av fosfatackumulation, inom alla delar av den un-

dersökta ytan. Detta antyder att fosfatackumulerande aktiviteter förekommit över hela ytan, och att mycket boplatsmaterial spridits över ytan innan den påverkats av senare tids plöjning.⁹ De förhöjda fosfathalterna bedöms inte vara orsakade av senare tiders gödsling. Gödsling tenderar förvisso att höja fosfathalten i marken, men då främst i form av organiskt bundna fosfater. Halterna oorganiska fosfater på denna plats indikerar definitivt boplatsrelaterade aktiviteter/avfall.¹⁰

Spridningen i MS visar de högsta värdena i ytans norra del. I schakt 1 respektive 10 finns två höga värden. I schakt 7 har samtliga prov ett högt MS. Utifrån observationerna vid förundersökningen och lokal topografi är detta troligen en effekt av våtmarkspåverkan, där den norra delen representerar en svallzon/strandlinje och de lägre värdena i den södra delen kan vara resultatet av en senare våtmarksfas.¹¹ Att MS påverkas av vatten i hög grad beror på att järnoxider i marken transformeras i reducerande/oxiderande miljöer. I en våtmark ger detta utslag i sänkta MS-värden. Även fosfater kan påverkas av vatten, inte minst i form av urlakning, men tenderar att stabiliseras och anrikas då de binder till exempelvis järn, kalcium och aluminium i marken.¹²

I anläggningarna ligger MS kring medianvärdet, det vill säga relativt lågt och inte i närheten av de höga värdena i schakten i den norra delen. Även fosfathalterna är relativt låga, där endast

⁹ Eriksson m fl 2022

¹⁰ Eriksson muntligen

¹¹ Eriksson m fl 2022

¹² Eriksson muntligen

⁸ Calcagnile 2023

ett av proverna från anläggning 1 utmärker sig genom att vara det högst uppmätta inom ytan.¹³ Detta innebär att anläggningarna 2 och 3 inte är primära eldanläggningar, alternativt att de är återfyllda med ej eldpåverkat material. De är heller inte relaterade till mataktivitet. Däremot pekar analysen på att användningen av anlägg-

¹³ Eriksson m fl 2022

ning 1 är fosfatrelaterad; det kan ha rört sig om matlagning, sädberedning, trankokning etc.¹⁴

De prover som insamlats ur matjorden visar generellt låga halter CitP och MS vilket inte är ovanligt.¹⁵

¹⁴ Swedberg muntligen

¹⁵ Eriksson m fl 2022

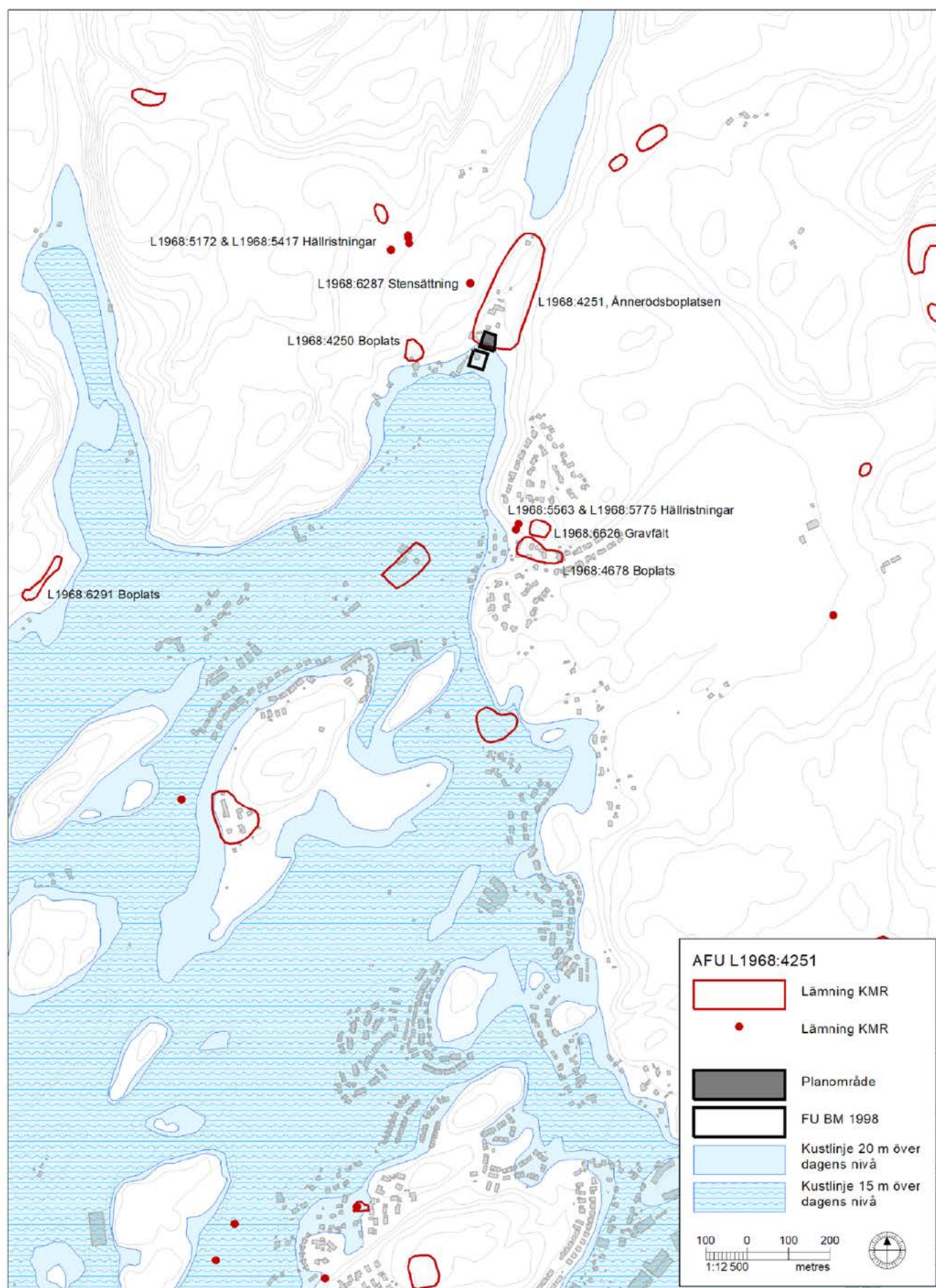

Illustration 15. Ånnerödsboplatsen och övriga lämningar inlagda i en karta som visar kustlinjen 20 meter respektive 15 meter över dagens nivå, vilket motsvarar mellanneolitikum respektive äldre/mellersta bronsålder. Fornlämningar nämnda i texten är markerade. Dagens bebyggelse är inlagd för att underlätta orientering. © Lantmäteriet..

Tolkning och vidare åtgärder

Tolkning

Utifrån resultaten från Bohusläns museums undersökning 1998 bedömdes det finnas två möjligheter:

1) Att det inom nu aktuellt förundersökningsområde eventuellt kunde finnas möjlighet att hitta fynd och anläggningar som är primärt deponerade och möjliga att beforska.

2) Alternativt att även detta område ingår i en ganska omfattande strandzon; förundersökningen skulle i ett sådant perspektiv möjligen kunna förtydliga detta skeende, och i bästa fall datera det.

För båda dessa möjligheter var det dock underförstått att de iakttaga lämningarna var mellanneolitiska och hörde samman med Ånnerödsboplatsen. Den skifferspets som framkom vid den nu aktuella förundersökningen kan dateras till mellanneolitikum, och är egentligen det enda resultatet från förundersökningen som säkert kan dateras till denna period.

¹⁴C-dateringarna visar istället på aktiviteter under äldre bronsålder samt under övergång förromersk-romersk järnålder. I det perspektivet framstår resultaten från Bohusläns museums förundersökning 1998 som än mer intressanta, *illustration 16*. Det är fullt tänkbart att de anläggningar och kulturlager som framkom då även de är från metalltid. De nu genomförda markkemiska analyserna visade tydlig kulturpåverkan i form av fosfatackumulation, inom alla delar av den undersökta ytan. Detta antyder att mycket boplatismaterial spridits över ytan. Det är rimligt att anta att det är aktiviteterna under metalltid som givit upphov till dessa fosfater.

Närområdet uppvisar få säkra lämningar från samma period, men det finns exempelvis två områden med hållristningar nordväst respektive söder om, samt en stensättning strax norr om, *illustration 15*. Inom boplatsen L1968:6291 en dryg kilometer sydväst om förundersökningsområdet har fynd av flintavslag och en parallellhuggen pilspets med urnupen bas gjorts; den senare är möjlig att datera till äldre bronsålder.

Under mellanneolitikum låg Ånnerödsboplatsen på en stor sandplåt i ett sadelläge mellan två havsvikar, *illustration 15*. Det typiska läget för en gropkeramisk boplat i Bohuslän är just på större öar, eller på en från fastlandet utskjutande udde i mellanskärgården. Näringsfånget har varit riktat mot den marina miljön, men läget på större öar har gjort det möjligt att även utnyttja terrestra resurser i boplatsens närhet. Inte bara i form av småviltsjakt och insamling av föda, ved och byggmaterial, utan även möjligheten att hålla tamdjur som gris, får och getter. De större gropkeramiska boplatserna - som Ånneröd - skulle rent teoretiskt kunna utgöra basboplatser där man vistades året runt. Det har även föreslagits att de lokaler som innehåller kökkenmöddingar skulle ha en särställning som speciella samlingsplatser där vissa rituella handlingar utförts i samband med kökkenmöddingens anläggande.¹⁶ Förutom Ånnerödsboplatsen finns ytterligare två boplatser i närområdet som uppvisar ett fyndmaterial som pekar på mellanneolitikum: Strax väster om finns L1968:4250, vilken ska motsvaras av Alin nr 53. Alin uppger fynd av bland annat en spånpilspets. Ett stycke söder om finns L1968:4678 vilken eventuellt motsvaras av Alin 54. Även här anger Alin fynd av bland annat en spånpilspets.¹⁷

Under ploglager och hela vägen ner mot boten i schakt 7 fanns många små partier med sorterat material, vilket innebär att ytan har påverkats av vatten; denna iakttagelse kunde inte göras i något av de andra schakten. Av ekonomiska kartan från 1938 (1940) framgår att en del av den östra halvan av förundersökningsområdet inte har varit plöjt, se *Bilaga 4*. Detta skulle kunna beror på något topografiskt förhållande, som eventuellt skulle kunna ha samband med iakttagelserna i schakt 7. Detta område sammanfaller i stort även med den yta som var trädbevuxen vid undersökningstillfället. I övrigt går det inte att se några skillnader i topografin i markytan idag. En genomgång av övriga tillgängliga kartor och

¹⁶ Se Wigert m fl 2022 och däri anförd litteratur

¹⁷ KMR

Illustration 16. Resultaten från Bohusläns museums undersökning 1998, ungefärligt inlagt i förhållande till den nu aktuella förundersökningen. Algotsson 1998, © Lantmäteriet.

ortofoton från 1800- och 1900-talet har gjorts för att se om dessa kunde kasta ljus över markförhållandena. Sammanfattningsvis kan det konstateras att det 1832 gick en väg i öst-västlig riktning i den södra delen av området, men att det 1938 inte gick en väg här, *Bilaga 4*. Vägen nyanlades på 1970-talet. Söder om denna var det åkermark redan 1832. Den östra delen av området är mer

svårfångad, men kartmaterialet sammanvägt med iakttagelserna i schakten och den idag avvikande vegetationen, kan tolkas som att denna yta haft en avvikande topografi med andra hydrologiska förutsättningar.¹⁸ Det är möjligt att

18 Lantmäteriet Laga skifte Norr Ånneröd 1832; Lantmäteriet Ekonomiska kartan från 1938; Informationskartan Västra Götaland

hela detta parti har utsatts för vattnets påverkan på samma sätt som schakt 7.

De lätt svallade fynden som framkom inom förundersökningsområdet visar också att ytan varit utsatt för havets påverkan. Sammantaget pekar resultaten på att denna del av Ånnerödsboplatsen varit belägen i en strandzon, och att möjligheten att påträffa välbevarade fynd och anläggningar från mellaneneolitikum är mindre här än i den topografiskt sett högre belägna delen av fornlämningen.

Kunskapspotential

Den nu förundersökta ytan befinner sig med största sannolikhet inom en strandzon av Ånnerödsboplatsen. En eventuell undersökning inom Ånneröd 1:14 skulle troligen inte tillföra någon större kunskap om ytan.

¹⁴C-dateringarna visar på aktiviteter under äldre bronsålder samt under övergång förromersk-romersk järnålder. Det är mycket möjligt att även de anläggningar och lager som framkom strax söder om vid Bohusläns museums förundersökning 1998 även de är från metalltid. Denna möjlighet bör beaktas vid eventuella framtida exploateringar i detta område.

Pedagogisk potential

Då de angränsande fastigheterna norr, söder respektive väster om Ånneröd 1:14 är bebyggda, bedöms ytan ha begränsat pedagogiskt värde.

Värdering av måluppfyllelsen

Undersökningsområdets ursprungliga storlek var cirka 1250 m². I undersökningsplanen uppmärksammades att en trekammarbrunn och ett dike påverkade undersökningsmöjligheterna inom en cirka 30 x 5 meter stor yta i områdets södra del. Den återstående ytan beräknades till cirka 900 m². I områdets östra del växte en del träd som fastighetsägaren inte ville avverka, varför även denna yta undantogs från schaktning. Återstod då cirka 750 m². I undersökningsplanen beräknades totalt 10-20 % av undersökningsområdets yta beröras av undersökningen. Slutligen schaktades 12 % av den tillgängliga ytan, vilket

motsvarar 10 % av den i undersökningsplanen identifierade ytan, eller 7 % av hela fastigheten.

I undersökningsplanen angavs att innehåll i anläggningar skulle torrsållas för att klargöra om de innehöll material såsom keramik och ben. Då fyllningarna var så torra och sandiga bedömdes att sållning inte behövdes för att hitta fynd.

I det fall en strandzon hade framkommit inom området planerades ett nord-sydligt långschakt tas upp, för att fånga upp spridning av fynd i förhållande till skillnader i marklager. Då någon tydlig strandzon inte framkom togs heller inget långschakt upp.

Förslag på vidare åtgärder

Länsstyrelsen gjorde direkt efter fältarbetets avslutande bedömningen att en eventuell undersökning troligen inte skulle tillföra annan kunskap om ytan än den som framkommit vid förundersökningen. Den låga andelen framkomna fynd samt förekomsten av lätt svallad flinta leder till tolkningen att detta varit en perifer och vattenutsatt del av Ånnerödsboplatsen. Fornlämningen bedöms därför som undersökt och borttagen inom *fastigheten Ånneröd 1:14*. Inom resterande ytor kvarligger fornlämningen och har lagskydd, *illustration 17*.

De daterade anläggningarna bör emellertid beaktas. Vi har inom ytan spår av vistelser även från metalltid, vars natur inte är fastslagen. Till sammans med de av Bohusläns museum iakttagna anläggningarna strax söder om, är det tänkbart att det här har funnits en ganska omfattande aktivitetsyta. Det är inte otänkbart att det kan finnas ytterligare lämningar från metalltid söder om nu undersökt yta och öster om Bohusläns museums undersökta yta. I det fall ytterligare exploateringar ska göras i detta parti bör denna möjlighet beaktas; denna fas i området kan då förtjäna större uppmärksamhet. Det samma gäller eventuella framtida undersökningar inom själva Ånnerödsboplatsen. Detta kräver också en annan undersökningsinriktning, med mer omfattande analyser av markkemi, pollen och makrofossiler för att resultera i ny kunskap om detta tidsavsnitt.

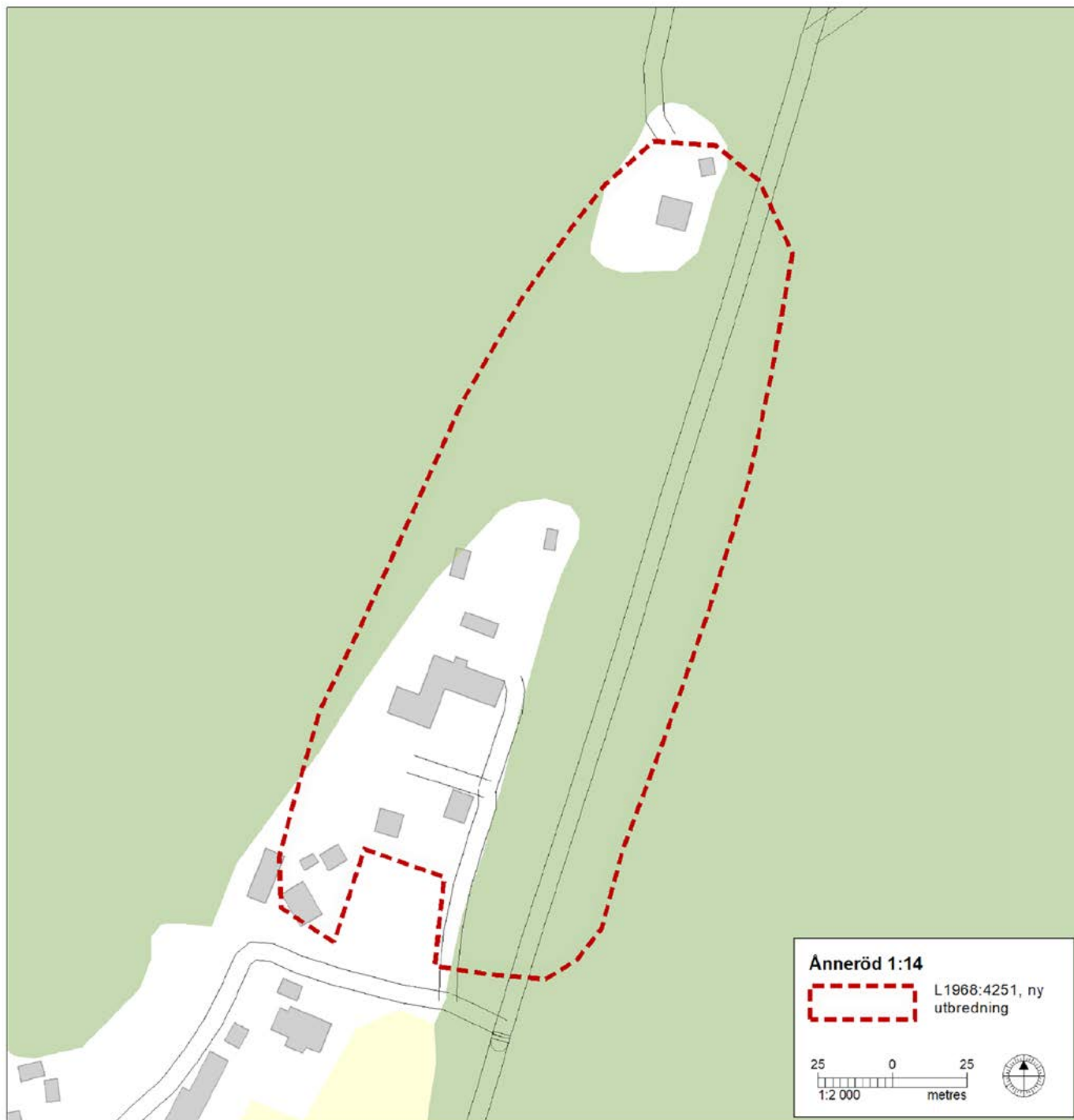

Illustration 17. Boplatsens utbredning efter förundersökningen. © Lantmäteriet.

Lagstiftning

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i Kulturmiljölagen (KML) och genom miljöbalkens (MB) generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till länsstyrelsen.

För fornlämningar gäller att de förutom själva lämningen även omges av ett så kallat fornlämningsområde. Fornlämningsområdet utgörs av ett så stort område på marken (eller sjöbotten) som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Fornlämningsområdets storlek avgörs av länsstyrelsen från fall till fall.

Källor

Litteratur

Algotsson, Åsa	1998	<i>Arkeologisk förundersökning. Fornlämning 42. Ånneröd 1:5. Skee socken Strömstads kommun. Rapport 1998:11. Bohusläns museum.</i>
Andersson, Stina; Rex Svensson, Karin; Wigforss, Johan	1978	"Sorteringsschema för flinta." <i>Fyndrapporter 1978. Rapporter över Göteborgs Arkeologiska Musei undersökningar.</i>
Wigert, Linda; Toreld, Andreas; Swedberg, Stig; Vajking, Erik	2022	<i>Ånnerödsboplatsen, Skee L1968:4251, Strömstads kommun, Västra Götalands län. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning av boplatsoområde från mellanneolitikum. Kulturlandskapet rapporter 2022:8.</i>

Digitala källor

Kulturmiljöregistret, KMR	Fornsök, https://app.raa.se/open/fornsok/
Länsstyrelsens informationskarta	https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=023f6dde755f41c5a719b111ddfb80ed

Kartor

Lantmäteriet	Laga skifte 1832 14-ske-248
Lantmäteriet	Ekonomiska kartan 1970 (1938) Strömstad, 98NO

Ej tryckta källor

Calcagnile, Lucio	2023	<i>Results of Radiocarbon Dating. Rif.CEDAD: 2023_0051. Dat 2023-02-24.</i>
Danielsson, Erik	2022	<i>Vedartsanalyser på material från Västra Götalands län, Strömstad, Ånnerödsboplatsen L1968:4251. Vedlab rapport 22068. Dat 2022-10-17.</i>
Eriksson, Samuel; Jerand, Philip	2022	<i>Markkemiska analyser vid förundersökning av boplatsen L1968:4251, Ånneröd, Skee socken, Strömstads kommun, Bohuslän. Rapport nr. 2022-023. Miljöarkeologiska laboratoriet.</i>

Muntliga källor

Eriksson, Samuel (MAL)	2022-12-22	Förtydliganden ang den markkemiska analysen.
Swedberg, Stig (Kulturlandskapet)	2023-03-15	Avseende fynden från BM's undersökning 1998, samt MAL's analys.

Bilagor

1. Schakt
2. Anläggningar
3. Fynd
4. Äldre kartor

Bilaga 1 – Schakt

Schakt nr	Längd (m)	Bredd (m)	Minsta dj (m)	Största dj (m)	Jordart	Lagerbeskrivning	Anl	Fynd	Prov	Möh	Kommentar
1	3,5	2,5	0,4	0,55	Sand	0-0,2 humös sand/matjord, 0,2-0,3 svagt humös ljusbrun sand, därunder grusig brun sand.	-	Ja	Ja	21,5	Flera recenta störningar med ljusgrå/brun finsand, ev dagvattenledning från gamla skolan.
2	3,5	2,5	0,4	0,45	Grusig sand	0-0,25 humös sand/matjord, därunder brun grusig sand.	-	Ja	Ja	21	
3	3,5	2,5	0,45	0,5	Sand	0-0,25 humös sand/matjord, 0,25-0,40 grusig sand, därunder ljusbrun sand.	Ja	Ja	Ja	20	Anl 1.
4	3,5	2,5	0,4	0,5	Sand	0-0,25 humös sand/matjord, 0,25-0,3 humös grusig sand, därunder grusig sand.	-	Ja	Ja	19,5	
5	3,5	2,5	0,3	0,5		0-0,3 humös sand/matjord, därunder grusig sand.	-	Ja	Ja	20	I schaktets NV del förekomst av kolfläckar.
6	3,5	2,5	0,25	0,45	Grusig sand	0-0,3 humös sand/matjord, därunder grusig sand.	-	-	Ja	20,5	
7	3,5	2,5	0,5	0,75	Sand	0-0,25 humös sand/matjord, 0,25-0,6 grusig sand, därunder ljusbrun sand (i NO delen av schaktet).	-	Ja	Ja	21,5	Såväl grusig sand som ljusbrun sand innehöll många små partier med sorterat material, dvs har sannolikt påverkats av svallande vatten. Kolfläckar i det sandiga lagret. 1 mikrosån funnet stratigrafiskt över spånpilspets, inom det grusiga sandlagret. I matjorden mkt recenta fynd.
8	3,5	2,5	0,5	0,55	Grusig sand	0-0,25 humös sand/matjord, därunder grusig sand.	Ja	Ja	Ja	21,5	Anl 2 i NO delen av schaktet.
9	3,5	2,5	0,25	0,45	Sand	0-0,30 humös sand/matjord, 0,30-0,35 sandblandad matjord, därunder ljusbrun sand.	-	Ja	Ja	19,5	Enstaka kolbitar i S delen av schaktet.
10	3,5	2,5	0,45	0,6	Grusig sand	0-0,20 humös sand/matjord, därunder grusig sand.	Ja	Ja	Ja	21,5	Anl 3.

Illustration 18. Störningen i schakt 1, eventuellt dagvattenledning från gamla skolan. Foto mot söder.

Illustration 19. Profil i schakt 5. Matjord ovan grusig sand. Foto mot sydost.

Illustration 20. Profil i schakt 6. Matjord ovan grusig sand. Foto mot sydost.

Illustration 21. Profil i schakt 7. Ett något tunnare lager matjord ovan grusig sand, och därunder ljusbrun sand. Foto mot öster.

Illustration 22. Profil i schakt 9. Matjord ovan sandblandad matjord, och därunder ljusbrun sand. Foto mot söder.

Illustration 23. Profil i schakt 10. Ett något tunnare lager matjord ovan grusig sand. Foto mot öster.

Anl nr	Hemvist	Typ	Djup u my (m)	Möh	Beskrivning	Undersöknings-status
1	S3	Sot- o kolkonc.	0,2	19,5	Anläggning av okänd utbredning. Täckte ursprungligen drygt halva schaktet, dvs ca 2,5x2 m stor. Framkom omedelbart under ploglager. Fyllning av humös grusig mörkfärgad sand. 0,25m dj, största djup vid inmätningpunkt. Mest kol framkom i detta parti. Enstaka kolkoncentrationer fanns utspritt. Botten ojämn. Sten förekom men ej brända stenar. Fynd av 6 avslag av flinta. Inga recenta fynd. Anläggningen sträcker sig utanför schaktet i O, V och S. N kanten rak mot sandlager. Troligen en utplöjd eldstad.	Delundersökt
2	S8	Härdrest	0,5	21	Oregelbunden anläggning. Framkom på visst djup under ploglager, dvs ej påverkad av plöjning. Anläggningen var ca 1,2 m lång och 0,3-0,5 m bred. Den består av en mindre del i SV och en större del i NO. Den mindre och SV delen är som mest 0,20 m dj med en skålad botten. Den större och NO delen är grundare och som mest 0,15 m djup. De båda rundade delarna sitter ihop med ett ca 0,05 m djupt parti. Fyllning av mörkbrun/grå grusig sand och enstaka kolbitar. Inga stenar framkom, inga fynd. Fortsätter in i schaktkant i NO del av schaktet. Troligen rest av en härd alternativt en grop.	Delundersökt
3	S10	Sot- o kolkonc.	0,45	21	Oregelbunden anläggning bestående av en liten koncentration av kol och sot i sotig sand. Framkom på visst djup under ploglager, dvs ej påverkad av plöjning. Anläggningen var ca 0,3x0,3 m stor och 0,15 m djup med skålad botten. Inga stenar framkom, inga fynd.	Undersökt och borttagen

Illustration 24. Anläggning 2 i schakt 8, i plan. Tumstocken är utfälld till 1,2 meters längd. Foto mot öster.

Fyndlista. Fastighet Ånneröd 1:14, L1968:4251, Skee socken, Strömstads kommun, Västra Götalands län. Projekt nr 22121 AFU.

Fynd nr	Material	Sakord	Under- typ	Hemvist	Fynd- punkt	Lager	Antal	Vikt (g)	Kommentar	Fyndstatus	Svallad	Pati- nerad
1	Flinta	Avslag		S1	1	Matjord 0,1-0,2 dj	5	39	En finkornig flinta.	Tillvaratagen	2	0
2	Flinta	Avslag		S1	2	Ljusbr sand 0,25- dj	3	15	En lätt bränd av finkornig flinta.	Tillvaratagen	1	0
3	Flinta	Avslag		S2	3	Matjord 0,15-0,25 dj	2	3,2		Tillvaratagen	2	1
4	Flinta	Avslag		S2	4	Gr sand 0,25-0,4 dj	2	8,9		Tillvaratagen	2	0
5	Flinta	Avslag		S3	5	Matjord 0,2-0,3 dj	2	5,9	En med två avspaltningsärr på avspaltningssytan.	Tillvaratagen	2	0
6	Flinta	Övrig slagen		S3	5	Matjord 0,2-0,3 dj	1	4	Troligen naturlig.	Ej tillvaratagen	1	0
7	Flinta	Avslag		S3	6	Gr sand 0,25-0,4 dj	1	8,7		Tillvaratagen	0	0
8	Flinta	Avslag		S3 A1	7	Mörk gr sa 0,3-0,4 dj	5	56,3		Tillvaratagen	2	0
9	Flinta	Avslag		S3	8	Sand 0,35- dj	1	1,9		Tillvaratagen	1	0
10	Flinta	Avslag		S4	9	Gr sand- 0,4 dj	1	0,4		Tillvaratagen	0	0
11	Flinta	Avslag m retusch		S5	10	Matjord 0,15-0,25 dj	1	12	Svagt konkav retusch längs ena kanten.	Tillvaratagen	0	0
12	Flinta	Avslag		S5	10	Matjord 0,15-0,25 dj	1	8,9		Tillvaratagen	0	0
13	Flinta	Avslag		S7	11	Matjord 0,2-0,4 dj	5	6,4	En bränd.	Tillvaratagen	3	3
14	Flinta	Borrspets		S7	12	Grusig sand 0,3-0,65 dj	1	6	Avslag av grovkornig flinta. Avbruten vid basen. Retusch längs två kanter. Rundnött med glans vid udden tyder på användning i hårt material.	Tillvaratagen	0	0
15	Flinta	Plattforms kärna	C	S7	12	Grusig sand 0,3-0,65 dj	1	25,1		Tillvaratagen	0	0
16	Flinta	Mikrospån		S7	12	Grusig sand 0,3-0,65 dj	1	0,12	16 mm lång, 4 mm bred. Avbruten. 1 ås.	Tillvaratagen	0	1
17	Flinta	Avslag		S7	12	Grusig sand 0,3-0,65 dj	7	56,16		Tillvaratagen	4	0
18	Flinta	Övrig slagen		S7	12	Grusig sand 0,3-0,65 dj	3	13,2	En troligen naturlig.	Ej tillvaratagen	3	0
19	Flinta	Övrig slagen		S7	13	Sand 0,6- dj	1	25		Ej tillvaratagen	1	0
20	Flinta	Avslag		S7	13	Sand 0,6- dj	1	6,1	Finkornig flinta.	Tillvaratagen	0	0
21	Flinta	Avslag		S8	14	Matjord 0,25 dj	5	37	Två bränd / frostsprängd.	Tillvaratagen	2	1
22	Flinta	Avslag		S8	14	Matjord 0,25 dj	1	-	Finkornig flinta.	Ej tillvaratagen	0	0
23	Flinta	Övrig slagen		S8	14	Matjord 0,24 dj	1	0,6	Troligen naturlig.	Ej tillvaratagen	1	0
24	Flinta	Avslag		S8	15	Grusig sand 0,3-0,5 dj	5	42		Tillvaratagen	0	1
25	Flinta	Övrig slagen		S8	15	Grusig sand 0,3-0,5 dj	2	2,3		Ej tillvaratagen	0	0
26	Flinta	Övrig slagen		S9	16	Matjord 0,25 dj	1	4,3		Ej tillvaratagen	1	0

Fynd nr	Material	Sakord	Under- typ	Hemvist	Fynd- punkt	Lager	Antal	Vikt (g)	Kommentar	Fyndstatus	Svallad	Pati- nerad
27	Flinta	Avslag	S9	17	Ljusbr sand 0,4- dj	1	1,6			Tillvaratagen	1	0
28	Flinta	Avslag	S10	18	Matjord 0,25-0,30 dj	3	18	En bränd / frostsprängd.		Tillvaratagen	1	0
29	Flinta	Splitter	S10	18	Matjord 0,25-0,30 dj	1	0,3			Ej tillvaratagen	0	0
30	Flinta	Övrig slagen	S10	18	Matjord 0,25-0,30 dj	1	1,2	Bränd / frostsprängd.		Ej tillvaratagen	0	0
31	Skiffer	Spets	S10	19	Grusig sand 0,3-0,6 dj	1	2,9	Fragment. Mittparti. 45 mm lång, 8 mm bred.		Tillvaratagen	1	0
32	Flinta	Avslag	S10	19	Grusig sand 0,3-0,6 dj	9	44,8	En lätt bränd.		Tillvaratagen	4	2
33	Flinta	Övrig slagen	S10	19	Grusig sand 0,3-0,6 dj	2	15,7			Ej tillvaratagen	2	0
TOTALT							78	472,98			37	9

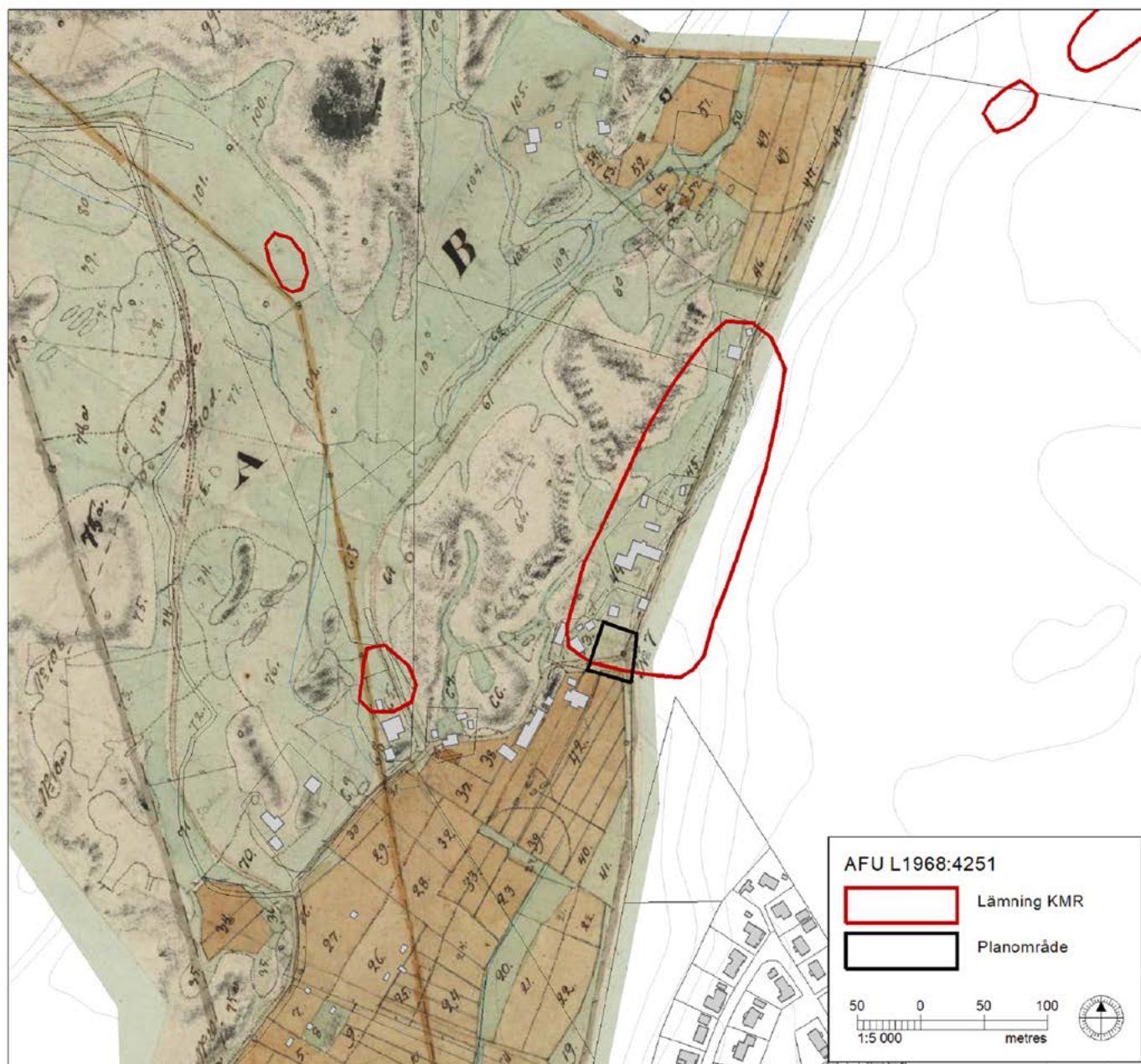

Illustration a. Utsnitt ur Laga skifte från 1832, rektifierad med god överensstämmelse vad avser stamfastighetens ytterkanter. Dagens byggnader är också inlagda (ljusgrå). Av kartan framgår vägensträckningen i den södra delen av förundersökningsområdet. Undersökningsområdet ingår i ett markstycke som i kartakten möjligen heter Dyfvel-hagen. Att koordinatsätta äldre kartor kan vara problematiskt, men det är möjligt att tolka denna karta som att den östligaste delen av undersökningsområdet inte omfattas av fastigheten. En väg löper i ungefärlig öst-västlig riktning genom områdets södra del. Söder om vägen finns åkermark. Eventuellt går ytterligare en väg norrut längs fastighetsgränsen men det är svårt att avgöra utifrån kartan. Laga skifte Norr Ånneröd från 1832. Källa Lantmäteriet.

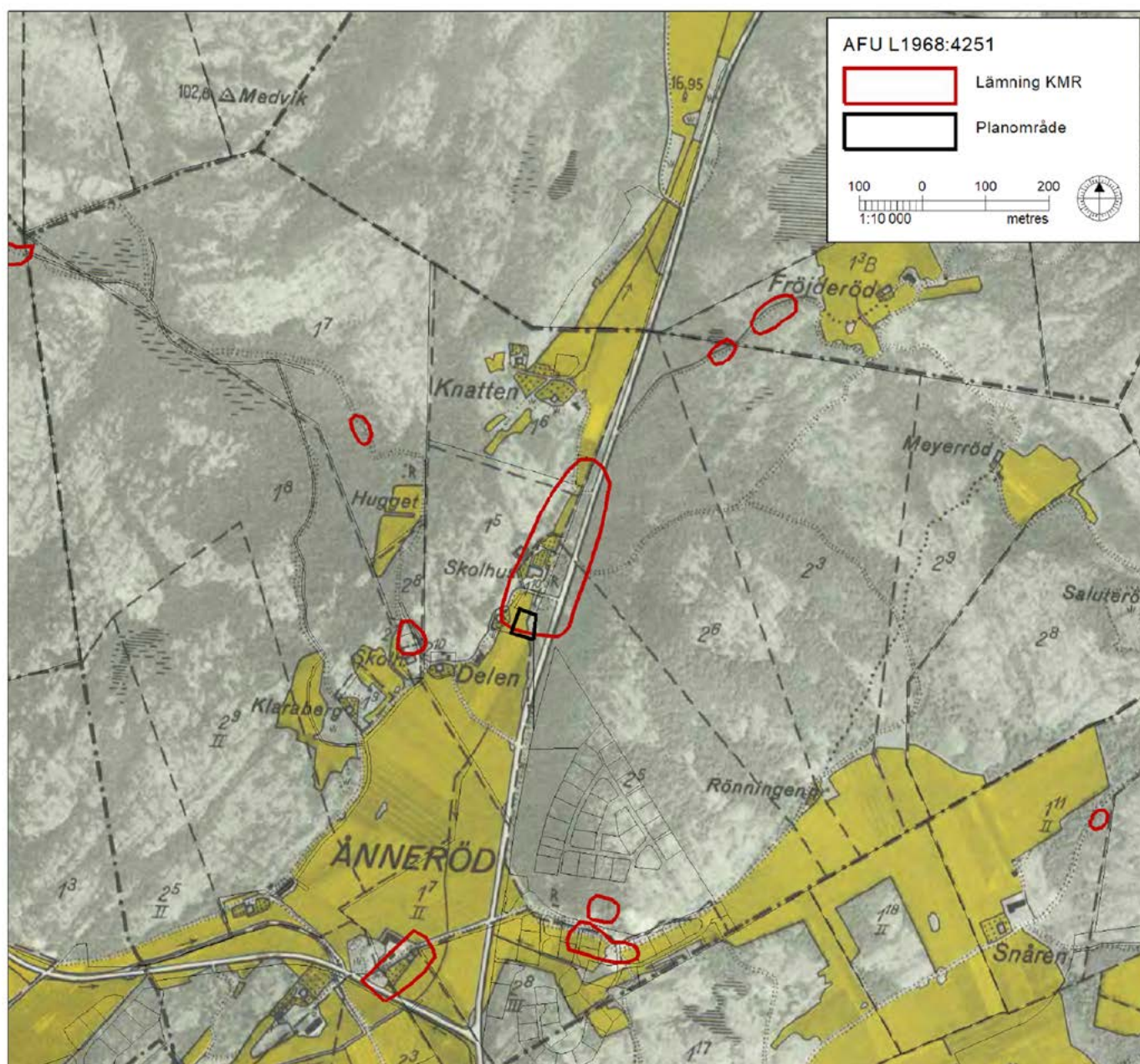
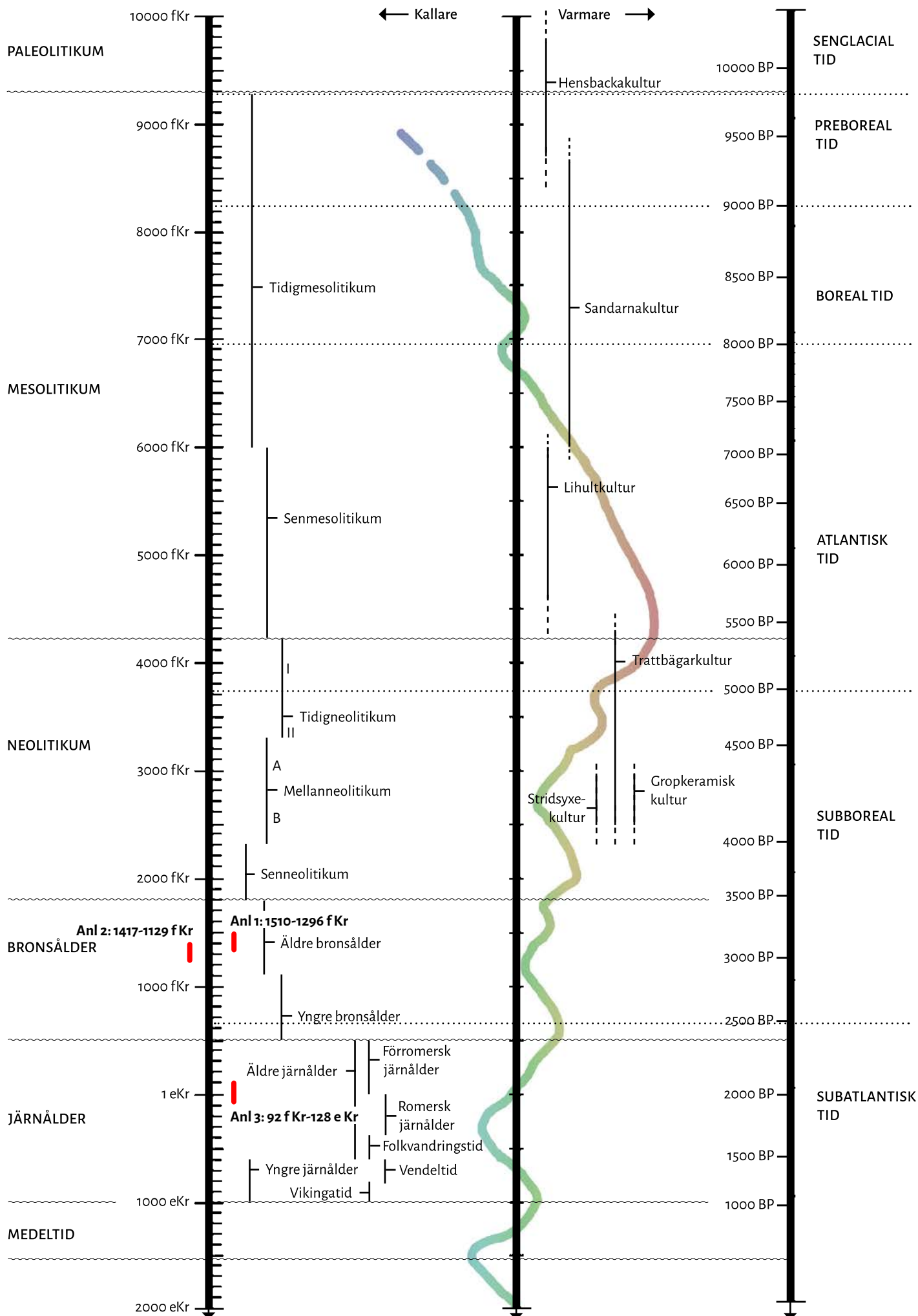

Illustration b. Ekonomiska kartan från 1938, även denna rektifierad med god överensstämmelse gentemot dagens fastigheter vad avser stamfastighetens ytterkanter. 1938 fanns ingen väg i områdets södra del, heller inte i områdets östra. Åkermark i västra delen av undersökningsområdet, samt en mindre del i öster som ej är åker, vilket stämmer väl med kartan från 1832. Den öst-västliga vägen löper nu längre norrut, mellan 1:12 och skolhuset. Inom ytan syns inga spår av vägen (vägarna) från 1832. Ekonomiska kartan från 1938. Källa Lantmäteriet.

Dagens temperatur

← Kallare Varmare →

**Skee L1968:4251, Strömstads kommun, Västra Götalands län
Arkeologisk förundersökning inom del av Ånneröds-
boplatsen, ett boplatsoområde från mellanneolitikum
med lämningar från metalltid**

Vid en förundersökning inom den södra delen av Ånnerödsboplatsen framkom bland annat en del av en skifferspets, samt tre anläggningar. Anläggningarna har daterats till bronsålder respektive järnålder. Skifferspetsen kan dateras till neolitikum.

www.kulturland.se